Anykščių rajono savivaldybės administracijos
Bendrasis ir ūkio skyrius
GAUTA
2026-07-28
1-GD-3293 (6.18)

LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGA
LITHUANIAN WRITERS` UNION
Įmonės kodas 291368380, K. Sirvydo g. 6, LT-01101 Vilnius, tel. +370 630 62549 el.p.: sajunga@rasytojai..lt

Anykščių r. savivaldybės administracijai 2026-07-28 Nr. 83

Antano Baranausko literatūrinės premijos
skyrimo komisijai

DĖL KANDIDATŲ ANTANO BARANAUSKO LITERATŪRINEI PREMIJAI

Lietuvos rašytojų sąjungos valdyba Antano Baranausko literatūrinei premijai siūlo poetę Indrę Valantinaitę už eilėraščių knygą „Gimiau su dviguba širdim“ (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2025).

PRIDEDAMA:

1. Indrės Valantinaitės gyvenimo ir kūrybinės veiklos aprašymas, 1 lapas;
2. Rekomendacija, 1 lapas;
3. Apie I. Valantinaitės knygą, 7 lapai;
4. I. Valantinaitės knyga „Gimiau su dviguba širdim“ (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2025), 1 egz.

Laukiame Jūsų vertinimo komisijos sprendimo.

Pagarbiai –

Pirmininkė Biruta Augustinienė

INDRĖS VALANTINAITĖS GYVENIMO IR VEIKLOS APRAŠYMAS

Vaivos Abromaitytės nuotrauka

Indrė Valantinaitė – poetė.
Gimė 1984 04 15 Kaune.
2002 m. baigė Kauno jėzuitų gimnaziją, 2006 m. – Vilniaus universiteto Kauno Humanitariniame fakultete kultūros vadybą (bakalauro laipsnis), 2008 m. – Vilniaus dailės akademijoje UNESCO Kultūros vadybos ir kultūros politikos studijas (magistro laipsnis). Yra keleto vokalinių konkursų nugalėtoja, dainavo roko operose *Saulės žemė* ir *Ugnies medžioklė* su varovais. Dirba spaudos ir televizijos kultūros žurnaliste.

2006 m. laimėjusi Lietuvos rašytojų sąjungos „Pirmosios knygos" rankraščių konkursą, I. Valantinaitė debiutavo eilėraščių rinkiniu „Žuvim ir lelijom", kuriame perteikiama subjektės – jaunos moters – emocinės jausenos, įtampos ir patirtys.

Antroje eilėraščių knygoje „Pasakos apie meilę ir kitus žvėris" (2011) perteikiama meilės jausmų autentika. Šiame rinkinyje šiuolaikinio žmogaus išgyvenimai savitai ir netikėtai supinami su pasakų poetinėmis parafrazėmis ir legendų motyvais.

Trečioje knygoje „Trumpametražiai" (2017) autorė kviečia skaitytoją į įsivaizduojamą kino teatrą, kuriame galima iš šono stebėti personažus savo vaizduotės ekrane. Aksominis knygos viršelis primena jausmą, kai kino teatre žiūrėdami filmą liečiame šia medžiaga aptrauktas kėdes.

Ketvirtą eilėraščių knygą „Apsisiautusios saule" (2020) I. Valantinaitė įvardija kaip meilės prisipažinimą Dievui, žmogui, pasauliui ir ją vadina asmeniškiausiu savo kūriniu. Šis rinkinys įtrauktas į Lietvuvių literatūros ir tautosakos instituto renkamą kūrybiškiausių 2020 m. knygų dvyliktuką. Poezijos knyga išsiskiria estetinio pasaulėvaizdžio vientisumu ir XXI a. pradžios kontekste autentiška lyrinės subjektės laikysena.

Valantinaitė taip pat yra trikalbės šiuolaikinių Lietuvos poetų rinktinės „Iš Šiaurės Jeruzalės" (Poetinis Druskininkų ruduo, 2020) sudarytoja.

2026 m. Tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris" vadovė.

Autorės poezija išversta į 22 užsienio kalbas: anglų, vokiečių, prancūzų, hebrajų, ispanų, italų, kroatų, lenkų, olandų, kinų, airių, makedonų, norvegų, slovėnų, rusų, kanadų, latvių, estų, rumunų, ukrainiečių, švedų, bulgarų.

Lietuvos rašytojų sąjungos narė – nuo 2012 m.

B i b l i o g r a f i j a :
Žuvim ir lelijom: eilėraščiai. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2006.
Pasakos apie meilę ir kitus žvėris: eilėraščiai. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2011.
Trumpametražiai: eilėraščiai. – Vilnius: Alma littera, 2017.
Apsisiautusios saule: eilėraščiai. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2020.
Gimiau su dviguba širdim: eilėraščiai. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2025.

K i t a:
2021 m. Vilniaus miesto teatras „Atviras ratas" pristatė muzikos ir poezijos vakarą "Upinės", kuriame skamba Juditos Vaičiūnaitės ir Indrės Valantinaitės eilėraščiai bei liaudies dainos, sutartinės. Atlieka Aldona Vilutytė, Justina Smieliauskaitė, Laurita Peleniūtė.

2024 m. pagal Indrės Valantinaitės poeziją sukurtas trumpametražis animacinis filmas „Moteris ir jos gyvenimai" (prodiuserė Laura Almantaitė, režisierė ir dailininkė Rasa Joni, kompozitorė Rūta Vitkauskaitė).

A p d o v a n o j i m a i :
2006 m. – „Pirmosios knygos" konkursas (I-oji vieta).
2012 m. – Jaunojo Jotvingio premija už eilėraščių rinkinį „Pasakos apie meilę ir kitus žvėris".
2012 m. – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos premija už tautinę toleranciją.
2018 m. – Salomėjos Nėries premija už eilėraščių knygą „Trumpametražiai".
2020 m. – knyga „Apsisiautusios saule" atrinkta į Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto renkamą Kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką.
2026 m. – knyga „Gimiau su dviguba širdim" atrinkta į 15min „Geriausių metų knygų rinkimų" poezijos kategorijoje penketuką.

Antano Baranausko literatūrinės premijos
skyrimo Komisijai

REKOMENDACIJA

2026 07 27

Lietuvos rašytojų sąjungos valdyba nusprendė 2026 metų Antano Baranausko literatūrinei premijai teikti Indrės Valantinaitės kandidatūrą už knygą „Gimiau su dviguba širdim“ (išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2025 m.).

Penktojoje Indrės Valantinaitės knygoje „Gimiau su dviguba širdim“ vyrauja teologinės potekstės. Kūryboje gebėjimas džiaugtis esatimi, ryškus minimalizmas ir barokinis dekoras, suvaldyta ekspresija. Tai nėra dievoieška, tai greičiau gyvenimas su Dievu kiekvieną dieną, kiekvieną akimirką. Jos poezija teikia amžinosios vilties ir grožio. Čia poetė priartėja prie vyskupo ir poeto Antano Baranausko gyvenimo ir kūrybos, susiliečia su juo savo dvasiniu kraštovaizdžiu.

Pati autorė apie šią knygą sako, kad knygoje „kalbama apie belaikę, besąlyginę meilę, tikėjimą ir prasmės paieškas vis labiau išprotėjančiame pasaulyje. Kalbu apie amžinąsias vertybes ir keliu klausimus, kurie išlieka aktualūs visais laikais.“

Knygos redaktorius Donaldas Kajokas, pristatydamas naują Indės Valantinaitės knygą, sako: „Grakšti kasdienių ir sakralinių registrų kaita, neįkyrios, tačiau taiklios teologinės potekstės, nuolatinė pastanga estetiką suglausti su etika, pro kalbos voratinklius prasiskverbti prie esmės, prie kuo švaresnio šviesos srauto, troškimas „išmokt skaityti dangų“ – visa tai, ir ne tik, daro naujausią poetės knygą įdomią bei vertą rimto skaitytojų dėmesio.“

Humanitarinių mokslų daktarė Akvylė Rėklaitytė neseniai „Metų“ žurnale recenzuodama I. Valantinaitės knygą „Gimiau su dviguba širdim“ pastebi: „Transcendencijos lygmuo Valantinaitės poezijoje yra akivaizdus, bet ir užslaptintas, pažinus tik išrinktiesiems, praregėjusiesiems. Lyriniam „aš“ būdingas gnostinis įsitikinimas, jog siela per pažinimą tarsi pabunda iš užmaršties ir sugrįžta į dvasinį pasaulį.“

Indrė Valantinaitė, bene vienintelė iš viduriniosios kartos poetų turinti „slapta žinojimo“ dovaną, liudija, kad iškirsti miškai yra tiktai tuštėjančių mūsų sielų atspindys tikrovėje. Todėl neabejodamas rekomenduoju Indrės Valantinaitės knygą „Gimiau su dviguba širdim“ Antano Baranausko literatūrinės premijos komisijai ir tikiu, kad knyga yra to verta.

Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pavedimu poetas Alvydas Katinas

Naujausioje Indrės Valantinaitės poezijos rinktinėje „Gimiau su dviguba širdim“ – gyvenimo kaip dieviško stebuklo nuojauta, slaptis ir jaukumas

2025 gruodžio 8 d.

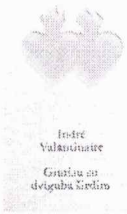
Naujausioje savo poezijos knygoje „Gimiau su dviguba širdim“ I. Valantinaitė kalba apie kasdienes ir nekasdienes patirtis, kelia klausimus, kurie išlieka aktualūs visais laikais. Gilinasi į žmogaus prigimtį ir tęsią meilės eilėraščių Dievui, pasauliui, žmogui temą. Dalis naujosios knygos eilėraščių skirti Vilniui ir su Lietuvos sostinės istorija susijusiomis asmenybėmis bei svarbiausioms miesto vietomis. Knyga skaitytojui atveria Vilniaus sakralumą, daugiakultūriškumą, istorinę praeitį, o tuo pačiu kalba apie čia ir dabar vykstančią kasdienybę, per mažas detales atskleidžia didesnius už jų slypinčius dalykus.

„Grakšti kasdienių ir sakralinių registrų kaita, neįkyrios, tačiau taiklios teologinės potekstės, nuolatinė pastanga estetiką suglausti su etika, pro kalbos voratinklius prasiskverbti prie esmės, prie kuo švaresnio šviesos srauto, troškimas „išmokt skaityti dangų“ – visa tai, ir ne tik, daro naujausią poetės knygą įdomią bei vertą rimto skaitytojų dėmesio.“ – apie knygą atsiliepia Donaldas Kajokas.

https://rasytojai.lt/naujausioje-indres-valantinaites-poezijos-rinktineje-gimiau-su-dviguba-sirdim-gyvenimo-kaip-dievisko-stebuklo-nuojauta-slaptis-ir-jaukumas/

Ugnė Žemaitytė. Sacrum et saccharinum

Indrės Valantinaitės knygos, kurių daugeliui kūną suteikė dizaineris Zigmantas Butautis, yra be galo dailios. Subtilios ir grakščios, jų nesinori nučiupinėti. Tokia ir penktoji autorės poezijos knyga „Gimiau su dviguba širdim“. Tekstai tik sustiprina įspūdį, kad rankose – kažkas gležno ar trapaus, ko galbūt esu neverta skaityti (ar juolab suprasti). Sterilu, sakralu ir šventa. Baisu, kad mano (skaitytojos) nuodėmingos mintys neišteptų *sacrum* ir nenuplautų *saccharum*.

Indrė Valantinaitė, „Gimiau su dviguba širdim“, V.: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2025

Naujausiame poezijos rinkinyje autorės balsas ir stilistika lengvai atpažįstami: išlaikoma klasikinio verlibro eilėdara, minimalistine, neperkrauta kalba fiksuojamos asketiškos džiugesio akimirkos, siekiama estetiško tyrumo įspūdžio. Knygoje iš moteriškos perspektyvos apmąstomos poetei svarbios kūniško geismo, troškimo gyventi, kasdienybės stebuklo ir tikėjimo Dievu temos, kurios jau atrado savą auditoriją. Lyginant su ankstesne I. Valantinaitės kūryba, naujausioje knygoje itin akivaizdus sąmoningas poslinkis nuo erotinių iki religinių vaizdinių bei tematikų. Tai atsiskleidžia ir rinkinio koncepcijoje.

Dviguba širdis autorės kūryboje sufleruoja ne kiek neva padidintą jautrumą ir pažeidžiamumą, bet veikiau dualistinės meilės prigimtį. Anot kalbančiosios, tuo pačiu metu galima geisti ir vyro, kūniško malonumo, ir trokšti išganymo, amžino pomirtinio gyvenimo. Tarnystė mylimam žmogui, nulemta aukštesnės jėgos, ir atsidavimas Dievui labiausiai atsiskleidžia eilėraštyje „Premjera“: „Gerai žinau, / kad tai ne aš pasirinkau / sugrįžti į šį miestą. // Tai ne aš pasirinkau / pamilti tave. // Ir šis žinojimas – lyg smilga / brauktum per paširdžius: // vidinėje sielos pusėje / išrašyti visi vardai, / kuriuos tik kada nors / esame nešioję.“ (43 p.) Taigi, tam tikra prasme šioji knyga yra autorės bandymas reflektuoti savo kūrybos kismą ir dualumą.

Rinkinyje „Gimiau su dviguba širdim“ autorė lieka ištikima grožio detalumui, estetizuotam kasdienybės pertrūkiui ir tęstinumui. Esama grakščių metaforų, tokių kaip „laiko šilkas nuslydo / nuo tikrovės kūno“ (14 p.); eilėraštis „Riba III“ prasideda retoriniu klausimu „Ar skauda pumpurui sprogti?“ (27 p.); tekste „Lyg padūkęs vaikas“ (34 p.) pasaulis prilyginamas nuo žaidimų suplukusiam vaikui, o „Vidudienio lopšinėje“ (35–36 p.) nuo klampaus niūrių naujienų srauto mamą atitraukia vaikelio klyksmas, kai šiam į cukruotą pirštą įkanda širšė. Autorė vis dar geba sutelkti dėmesį į įprastas kasdienybės detales, jas išryškinti ir perkurti taip, kad šios netikėtai pakutentų skaitytojo vaizduotę.

Vis dėlto tenka pripažinti, kad patosiškas ir (vietomis) gal kiek aklas atsidavimas grožiui su kiekvienu rinkiniu tampa nuspėjamas. Dauguma I. Valantinaitės estetinių patirčių nebesukelia pertrūkio kasdienybėje ar poezijoje, kurią dažnas patiria kaip priešingybę rutinai; eilėms trūksta koncentruotumo, vaizdiniams, kad šie sudarytų prasmingą tekstą ir pasiektų nuostabos pojūtį, reikia „įsibėgėti“. „Kambary, kurio / lubomis plaukia debesys, // mūsų oda iš veidrodžių. / Apsirengiame žvaigždėmis“ (15 p.), „Vis noriu / įsitverti žvaigždžių. // Vis įsigeidžiu / paliesti jas rankomis, // taip

dažnai rašiusiomis / man suteiktą vardą“ (26 p.) ar „Prieš didį skausmą / žodžiai yra beverčiai skatikai. / Jie pasiduoda dar prieš mūšį“ (28 p.) – panašūs gan banalios estetikos persmelkti vaizdiniai, deja, dažnai yra struktūriškai ryškiausi. Nors jie yra vangūs, tuščiaviduriai, intrigos ar konflikto nekeliantys, iš dalies ir beprasmiai žodžių plastelėjimai, jų itin gausu knygoje.

Todėl ginčytinas poeto Donaldo Kajoko tvirtinimas, kad dažnas poetės eilėraštis – tai „atskiras nutikimas ar istorija su keliasluoksniu dugnu, su gyvenimo kaip dieviško stebuklo nuojauta, slaptim ir jaukumu“. Šiuose žodžiuose įžvelgiu reklaminį neatitikimą su tikrove. Kaip ir ankstesniems rinkiniams („Trumpametražiai“, „Apsisiautusios saule“), pastarajam taip pat, regis, būdinga šiokia tokia neišbaigtumo jausena. Naratyviniu požiūriu poetės eilės veikiau yra meditatyvios impresijos, situacijas, kalbančiosios mintis ar išgyvenimus fiksuojančios akvarelės. Tokie yra eilėraščiai „Atidengimas“ (14–15 p.), „Dulkelės“ (18–19 p.). Galbūt kai kurių tekstų „plokštumą“ galima grįsti tuo, kad autorė labai stengiasi kurti slapties įspūdį, neatskleisdama visko iki galo. Paslaptys taip ir lieka užrakintos po keliais tik pačios I. Valantinaitės turimais užraktais. Galbūt jų atrakinti negali ir ji pati?

Kad ir kaip būtų, šis paslaptingumas glumina ar net kelia įspūdį, kad manipuliuojama skaitytojo pasitikėjimu. Pavyzdžiui, eilėraštyje „Kovo 25-oji“ aprašomas mylimos draugės, kuri tuo metu laukiasi mergaitės Nojos, netikėtas apsilankymas ir kūdikio gimimą lydinčios biblinės pranašystės apie Nojaus arką bei visa užliesiantį tvaną. Didesnė dalis teksto skaidri ir aiški, tiesa, vietomis perdėtai saldi (nors tai skonio reikalas), tačiau teksto prasmė užrakinama paslaptyje, o jos kodas skaitytojui taip ir neatskleidžiamas: „Mylima drauge, / žinanti trečdalį mano paslapties, / telieka žymė ši ant stalo paviršiaus. / Tebanguoja šis randas atminčiai.“ (20 p.)

Kaip jau minėta, dieviškasis stebuklas bei tikėjimo galia rinkinyje išties svarbūs. Eilėse jaučiama šiluma ir dėkingumas Dievui už gyvenimą tokį, koks jis yra. Tad ir prie pasaulio problemų prieinama tarsi iš tolo, per religinę ar ganėtinai plačią kultūrinę dimensijas. Pavyzdžiui, eilėraštyje „Stebuklo!“ išsakomas sielvartingas priekaištas, tykų lapkričio sekmadienio rytą žvelgiant į šlavėjo išbaidytą balandžių pulką: „Kokie panašūs į mus! / Tik išvaikytiems jiems / nereikia tempti nešulių // su trijų dienų / maisto daviniu.“ (16 p.) Kaip matome, kalbančioji stengiasi peržengti įprastas savo vidines dramas ir apmąstyti platesnį sociopolitinį kontekstą – karą ir pabėgėlių krizę. Tiesa, tokia prieiga, į visuomenines problemas žvelgiant per viešpaties visagalybės suvokimą, nors ir nėra nelogiška, vis dėlto labai neįprasta, o balandžių lyginimas su karo pabėgėliais – naivokas.

I. Valantinaitės poezijoje šiek tiek atsispindi ir istoriniai lūžiai. Autorei jau įprasta atvirai kalbėti apie žydų kultūros palikimą Lietuvoje, o šįkart ji išskirtinai mini Holokaustą kaip „vieną iš kelių / mūsų mieste jau įvykusių / pasaulio pabaigų“ (58 p.). Eilėraštyje „Tikkun olam“, kurio pavadinimas nurodo pasaulio taisymo ir gerinimo praktiką, kalbančioji reflektuoja gailestingumo klausimą. Apmąstydama Vilniaus Didžiojo geto istoriją ir įsivaizduodama devynmetį tapytoją Samuelį Baką, čia išgyvenusį Holokaustą, autorė svarsto apie kūrybos galią. Poezijos rašymas (kaip ir S. Bako tapyba) – vienas iš būdų keisti gyvenimą į gera, taigi esama itin stiprios vilties. Rodosi, kad eilėraščio kalbančioji apskritai vertina tą trapią gėrio ir taikos būseną, kurioje šiuo metu gyvena. Tad ir I. Valantinaitės pasaulėvaizdyje vyrauja optimizmas, grįstas tikėjimu teisingu Dievo veikimu bei krikščionišku atlaidumu.

Dievo sukurtos pasaulio tvarkos išpažinimą ir nuolankumą Jo valiai galima atpažinti ir eilėraštyje „Orfėja“, kuriame perkuriamas Orfėjo mitas. Eilėse gan aiškiai artikuliuojamas žinojimas apie nepakitusią, ciklišką sąrangą ir tai, jog nereikia kartoti kitų klaidų, kad ir kokios šios būtų patrauklios, pažįstamos ir artimos, nes „žaidimas per amžius / išliko toks pats“ (45 p.). Siekiant išganymo, tereikia kentėti ir „įvairiausiuose pasaulio miestuose / su šypsena peržengti skausmo slenkstį“. Tada negandos baigsis ir mylimieji, lyg kurmiukai apakinti išganingos šviesos, ašarõs iš palaimos. Taigi kančios yra prasmingos, nes jas visuomet lydi gėris, net jei jį sunku atpažinti.

Graikų mitu grįstas eilėraštis su paslėptu moralu eklektiškai nusako kelionę į išganymą be refleksijos – gręžiojimosi atgalios.

Nors neretai moralizuojantis, todėl kiek atgrasus, bet kartu ir ramus kalbančiosios buvimas, estetinių patirčių nulemtas ekstatinis tonas vis dėlto įsirašo į naujausios lietuvių poezijos, reflektuojančios praeinančio pasaulio ir karo nuojautas, istorinės atminties sielvartą, kontekstą. Žinoma, I. Valantinaitės poeziją sunku lyginti su, tarkim, Giedrės Kazlauskaitės, Mariaus Buroko ar Mindaugo Kvietkausko kūryba, mat šių poetų naujausiosiose knygose pasaulio negandos apmąstomos labiau tiesiogiai ir su nerimu, be I. Valantinaitei būdingo viltingo optimizmo; bendru minėtų autorių kūrybos vardikliu tampa vaizduojama trapi kasdienybė ir noras suprasti poezijos vaidmenį joje. O rinkinio „Gimiau su dviguba širdim“ kalbančioji eilių galios nenuvertina ir netgi, rodos, tiki, kad grožis išgelbės pasaulį.

Tokį viltingą požiūrį galima suprasti kaip pasitikėjimo Dievu pasekmę. Skaitant rinkinį peršasi išvada, kad dangiškoji kūrinija yra gera, graži ir teisinga, todėl ir Dievo valia privalanti būti tokia pati. Tad galbūt knygos kertiniu tekstu verta laikyti ne pradžioje epigrafe cituojamą Oskaro Milašiaus eilėraštį „Žmogus“ („Leisk man pagaliau žvelgti toliau, / Daug toliau – į save patį“), bet Apreiškimo knygą iš Naujojo Testamento, kuri nurodoma paskutinio eilėraščio „Baltoji giesmė“ epigrafe. Rinkinio kalbančioji neretai viliasi, kad po kančių ir įvairių iššūkių laukia nauja pradžia ir palaimingas gyvenimas, kaip Biblijoje po Babilono žlugimo laukia Naujoji Jeruzalė. Tą perteikia ir eilėraštis „Aušros Vartai II“, kuriame subjektė žvelgia į savo atspindį Mergelės Marijos paveikslo stikle (12–13 p.). Tad „Gimiau su dviguba širdim“ perskaitoma veikiau kaip nuolankumo ir susigyvenimo su laukiančia tragedija liudijimas, kiek perdėtai sacharininis ir viltingas lūkestis, kad po pabaigos laukia stebuklinga pradžia.

Prasidėjęs Aušros vartų įvaizdžiu, I. Valantinaitės poezijos rinkinys baigiasi jau minėta „Baltąja giesme“ (69–70 p.), kuri yra panaši į maldą. Paskutiniame posme atsikartojanti frazė „Kaip Danguje, taip ir žemėje“ primena krikščionišką maldą „Tėve mūsų“. Tokia religine tematika pasižyminti žiedinė kompozicija rinkiniui suteikia įspūdį, kad šiandienės mūsų kančios nėra išskirtinės, panašių būta ir praeityje, analogiškai jos pasikartos ir ateities kartoms. Tad belieka melstis ir viltis, kad skausmas nebus amžinas, jis taps atlygintas. Taigi, tam tikru požiūriu visa išgelbės tikėjimas, meilė bei viltis, kad ir kokia būtų Dievo valia.

Pabaigoje norisi pridurti, kad autorė puikiai įvaldžiusi verlibrą ir nesileidžia į žanrinius eksperimentus, turi braižą ir stilių, kurie padeda jai būti atpažįstamai. Vis dėlto ne vieno kritiko išreikštas lūkestis, kad kada nors autorės poezija peržengs plikos estetikos ribas, pateisinamas gal tik iš dalies. Taip, poetė stengiasi atspindėti šiuolaikinį pasaulį ir jo rūpesčius, apmąstyti istoriją, ir tai daro netikėtu rakursu, gana originaliai, tačiau vis dėlto jai sunkiai sekasi ištrūkti iš estetizuoto sacharininio pasaulėlio, apkaišyto dailiais žodžiais ar pozityviais vaizdiniais. Taigi lieka klausimas, ar tokie saldūs tikėjimas, meilė bei viltis išliks atėjus pabaigai ir kaip jie skambės Naujojoje Jeruzalėje. Nors ir švelnus, laiko šilkas negailestingas.

Iš 3837 / 11 žurnalo (*2026-06-05*)

https://literaturairmenas.lt/literatura/ugne-zemaityte-sacrum-et-saccharinum

GIEDRĖ KAZLAUSKAITĖ

2025 11 07

Senienos ir naujienos (18)

Indrė Valantinaitė. *Gimiau su dviguba širdim.* Eilėraščiai. V.: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2025. 76 p.

Indrė Valantinaitė ir gyvenime, ir poezijoje yra sensualistinė iracionalistinė estetė, net skausmą nupasakojanti gražiai („Mes tik juokėmės ir netikėjome“, p. 30), kartais net per gražiai, per kilniai, laviruodama ant patetikos ribos („Narveliai“, p. 33). Myliu autorę už man pačiai artimą religinį matmenį poezijoje, nors stengiuosi laikytis grubesnės estetikos. Rinkinį turėtų atrakinti pavadinimo metafora, alcheminis traktatas *Rosarium Philosophorum* (1550 m., nežinomas autorius). Jo įspūdingas graviūras, pvz., moters kūną su dviem galvom, į knygos užsklandas perpiešė dailininkas Paulius Juška. Bet išsamesnės sąsajos nėra, programinis eilėraštis (tuo pačiu pavadinimu kaip ir rinkinys) metaforos neatrakina, tik ją papuošia. Pats traktatas kalba apie dvigubą širdį kaip indą, kuriame susijungia vyriškasis (Saulė) ir moteriškasis (Mėnulis) simboliai ir iš to pasiekiamas alcheminis filosofinis akmuo bei dvasinis nušvitimas. Žodis *Rosarium* nereiškia katalikų rožinio maldos praktikos, bet visa tai analitiškesnis skaitytojas turi išsiaiškinti pats, knygos struktūra to neaiškina, nepristato, neatveria, neinterpretuoja. Kodėl alchemija, jeigu autorė visiems žinoma kaip praktikuojanti katalikybę?

https://www.satenai.lt/2025/11/07/senienos-ir-naujienos-18/